

Monumentnummer*: 511979

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 27 oktober 2005
Kadaster deel/nr 82669/131

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Amstelveen		Amstelveen		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Amsteldijk Zuid	54			1184 VD	Amstelveen		
Amsteldijk Zuid	55			1184 VD	Amstelveen		
Amsteldijk Zuid	56			1184 VD	Amstelveen		
Amsteldijk Zuid	57			1184 VD	Amstelveen		
Amsteldijk Zuid	53			1184 VD	Amstelveen		
Amsteldijk Zuid	52			1184 VD	Amstelveen		
Amsteldijk Zuid	51			1184 VD	Amstelveen		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Amstelveen	W				934		
Amstelveen	W				935		
Amstelveen	W				936		
Amstelveen	W				937		
Amstelveen	W				938		
Amstelveen	W				939		
Amstelveen	W				940		
Amstelveen	W				941		
Amstelveen	W				990		

Omschrijving**

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving onderdeel 14: BUSKRUITMOLEN (Amsteldijk Zuid 54-58).

Inleiding

De BUSKRUITMOLEN behoort tot het oudste gedeelte van het springstoffenfabriekscomplex. De buskruitfabriek werd op deze locatie in 1718 gesticht. In 1782 ontplofte deze fabriek waarna een nieuwe molen met bijgebouwen werd gebouwd.

Het volume bevindt zich geheel vooraan, op het niet-gevaarlijke gedeelte, en strekt zich uit over de breedte van het achterliggende fabrieksterrein. Aan de voorzijde ervan bevindt zich boombeplanting.

In de achttiende eeuw en in een groot gedeelte van de negentiende eeuw bestond de fabriek alleen uit de achttiende-eeuwse bouwmassa. Hierin waren kruitmolens en andere productieruimten ondergebracht. Er bevonden zich bovendien stallen voor het vee dat de kruitmolens moest aandrijven. Aan het eind van de negentiende eeuw werd het gebouw aangepast. Hierbij was de architect B.J. Ouendag betrokken. Later in 1913 werd een koestal met kapberg en wagenschuur aan de westzijde aangebouwd. In 1918 kreeg het officieel de functie van bewaarplaats voor ongevaarlijke grondstoffen en voorwerpen, van woonhuis en van boerderij.

In 2004 werden in het gebouw van de buskruitmolen hotelsuites ondergebracht. Deze verbouwing was het sluitstuk van de herbestemming van het complex waarmee in de jaren negentig van de twintigste eeuw was begonnen.

Omschrijving

Het object kent een L-vormige plattegrond. Evenwijdig aan de Amsteldijk bevindt zich een langgerekt lichaam waarvan de voorgevel op de Amstel (oosten) is gericht. Aan de zuidzijde staat haaks daarop een korter dwarslichaam. Het geheel is één bouwlaag hoog, gemetseld met handvormbaksteen in kruisverband en bekroond door twee haaks op elkaar staande zadeldaken. Er zijn vier onderdelen te onderscheiden: het poortgebouw, de twee vleugels aan weerszijden van het poortgebouw en het dwarslichaam.

Het poortgebouw bevindt zich in het langgerekte lichaam en is het meest in het oogspringend vanwege de klokgevel met muurankers, zandstenen klauwstukken en bekroning. Op de latei boven de houten toegangsdeuren staat vermeld: Buskruit Molen nr. 3. De doorgang is dichtgezet met een glazen pui. De vleugels aan weerszijden van het poortgebouw bezitten verschillende soorten deur- en vensteropeningen met roedenverdeling. De achtergevel is grotendeels gepleisterd en toont evenals de voorgevel verschillende soorten deur- en vensteropeningen met roedenverdeling. Het zadeldak boven dit lichaam is bekleed met gesmoorde Oudhollandse pannen.

Het zuidelijke dwarslichaam bestaat uit de restanten van de oude stallen. Het betreft een bouwmassa op rechthoekige grondslag met gemetselde muren voorzien van muurankers onder een zadeldak met rode Oudhollandse pannen. De gevels bezitten verschillende soorten openingen. Op de westgevel van dit volume sluit de koestal uit 1913 aan.

Waardering

De BUSKRUITMOLEN is van algemeen belang:

- als historisch functioneel onderdeel van het complex van de Springstoffenfabriek;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- uit cultuurhistorisch en architectuurhistorisch oogpunt als in hoofdvorm bewaard gebleven en hoogste zeldzaam voorbeeld van een achttiende-eeuwse kruitfabriek met negentiende-eeuwse aanpassingen;
- vanwege de ensemblewaarde door de functionele relatie tot de overige objecten van de fabriek;
- vanwege de beeldbepalende waarde door de ligging aan de Amstel op de Amstedijk en door het in het oogspringende poortgebouw.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Buskruitfabriek